JYX JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Lonkila, Helena; Hanka, Heikki

Title: Eräänlaisia supernaisia ja -miehiä : konservaattoreiden jatko-opinnot Jyväskylän yliopistossa

Year: 2022

Version: Published version

Copyright: © Suomen Kotiseutuliitto / kirjoittajat 2022

Rights: In Copyright

Rights url: http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en

Please cite the original version:

Lonkila, H., & Hanka, H. (2022). Eräänlaisia supernaisia ja -miehiä : konservaattoreiden jatko-opinnot Jyväskylän yliopistossa. In H. Lonkila, J. Hako, & A.-M. Halme (Eds.), Maassa, puussa ja ilmassa : Janne Vilkunan juhlakirja (pp. 258-266). Suomen Kotiseutuliitto. Suomen Kotiseutuliiton julkaisuja. A, 40. http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-68421-5-8

Taidehistorian laitoksen henkilökuntaa. Edessä professori Kalevi Pöykkö, etualalla vasemmalla Hanna Pirinen ja oikealla Kaarina Pöykkö. Kuvassa myös Tellervo Helin, Terttu Packalén, Reijo Valta, Leena Valkeapää, Marja-Leena Mäkinen, Heikki Hanka ja Janne Vilkuna. Kuvan on ottanut Heikki Hanka vuonna 1996.

Eräänlaisia supernaisia ja -miehiä

Konservaattoreiden jatko-opinnot Jyväskylän yliopistossa

Helena Lonkila ja Heikki Hanka

Museologian professori Janne Vilkuna kirjoitti 1990-luvulla Pohjoismaisen konservaattoriliiton Suomen osaston lehteen kauaskantoisen artikkelinsa *Kokoelmista ja tutkijakonservaattoreista.* Tekstissään Vilkuna pohtii konservaattorin ja tutkijakoulutuksen hankkimisen etuja ja sitä, millaista osaamista ja työelämätaitoja mahdollinen kaksoistutkinto tuottaa. Vilkunan mukaan tutkijakonservaattorit ovat kansallisen luonnon- ja kulttuuriperinnön säilyttämisen ”eräänlaisia supernaisia ja -miehiä”.

Artikkelissa käsittelemme konservaattoreiden jatkokoulutuksen vaiheita Jyväskylän yliopistossa ja erityisesti museologian, taidehistorian ja kulttuuriympäristön tutkimuksen viitekehyksessä. Artikkelin painopiste on koulutusalojen monitieteisessä toteutuksessa ja työelämäläheisyydessä: tieteen, ammattikäytännön ja yhteiskunnan vuoropuhelussa.

Kirjoittajat ovat Jannen kollegoita Jyväskylän yliopiston musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitokselta. Yliopistonopettaja Helena Lonkila on väitellyt museologiasta ja hän on Janne Vilkunan entinen oppilas ja nykyinen kollega. Taidehistorian professori Heikki Hanka on Jannen työtoveri Jannen yliopistollisen museologiuran alusta saakka.

Esineitä ja ideoita

Kirjoittaessaan (1993) konservaattorilehteen Janne toimi museologian yliassistenttina taidehistorian laitoksella. Kansainvälisen museologian nouseva nimi, alankomaalainen Peter van Mensch oli vieraillut äskettäin Jyväskylässä ja kiinnittänyt tiedeyhteisön huomion siihen tosioon, että museokokoelmat eivät voi laajentua loputtomiin. Euroopassa ja pikkuhiljaa myös Suomessa olisi syytä korostaa esineiden määrän sijaan laatua. Museokokoelmien kohdalla tämä tarkoitti esineiden kontekstitietojen merkityksen korostumista ja museoiden tarvetta siirtyä passiivisesta tallentamisesta aktiivisen ilmiöpohjaiseen tallentamiseen.

Tähän valtavaan haasteeseen - ja edelleen menossa olevaan museoiden kokoelmapoliittiseen paradigman muutoksen - Janne katsoi artikkelissaan tutkijakonservaattoreiden voivan vastata. Näin siksi, että heillä olisi konservaattorin (säilyttäjän) ja tutkijan pätevyys, jolloin he selviäisivät sekä käytännön työssä että johtajina museon perustehtävistä. Tutkijakonservaattoreilla olisi kyky tunnistaa esineeseen sisältyvät erilaatuiset ideat ja nähdä itse esineen yli yhteiskuntaan lukemalla esineen materiaalista historiaa.

Keskustelua ja kehittämishankkeita

Museologian oppiaineen perustamisen taustalla oli 1980-luvulla virinnyt kansainvälinen museologian tieteenalaan kohdistuva keskustelu. Agendalla keskusteltiin museologian ja heritologian teoreettisista mahdollisuuksista ja sijoittumisesta tieteen kentälle. Myös soveltava tutkimus, mukaan lukien konservaattorin työnkuva ja koulutus, nähtiin osana käytännön museotyötä käsittelevää museografiaa. Suomalaisten konservaattorien täydennyskoulutuksen tarve syntyi niin ikään 1980-luvulla.

Konservaattoreiden ammatillinen opetus käynnistyi vuonna 1984, aluksi opistoasteen kolmevuotisena koulutuksena Vantaan käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksessa. Ammattikorkeakoulu-uudistuksen myötä koulutus muuttui neljävuotiseksi. Museologian yliopistotasoisia opintoja aloiteltiin Jyväskylässä vuonna 1978, jolloin pidettiin etnologian ja taiteentutkimuksen yhteinen museotyön kurssi. Vuonna 1983 käynnistettiin sivuaineen approbatur-opinnot, jotka laajenivat aineopinnoiksi vuonna 1993.

Konservointialan ja museologian opetuksen yhteiskunnallisesta merkityksestä käytiin 1990-luvulla tärkeää keskustelua. Opetusministeriö nimitti ammattikasvatuksen asiantuntijan Seppo Liljeströmin konservaattorikoulutuksen selvitysmieheksi ja työn tuloksena julkaistiin *Konservaattorikoulutuksen kehittämistarpeet* (1993). Vuosikymmenen lopulla opetusministeriö asetti museopoliittisen toimikunnan, joka jätti mietintönsä *Museo 2000* vuonna 1999. Näistä jälkimmäinen, jota Janne oli itse toimikunnan jäsenenä työstämässä, merkitsi museologialle ja laajemmin koko museosektorin kehittämiselle paljon. (Kts. Anne-Maija Malmisalo-Lensun ja Minna Mäkisen artikkeli.)

Janne Vilkuna Jyväskylän yliopiston museon Opiksi ja huviksi -näyttelyssä vuonna 2000. Kyseessä oli museon 100-vuotisnäyttely. Kuva: Tapani Kahila.

Yliopiston sisällä museologian maisteriopintojen ja konservaattoreiden täydennyskoulutuksen kannalta tärkeä käänne sijoittuu heti 2000-luvun alkuun. Tällöin yliopiston rakenteellisen kehittämisen muutostuulet toivat mukanaan laitosten yhdistymisiä, yhteistä opetusta sekä tutkinnonuudistuksen, joka mahdollisti työelämäläheisten, kuten nykystrategiassa geneerisiä taitoja kutsutaan, kurssien suunnittelun.

Museologian maisterikoulutus sai lisätukea Bolognan prosessin (2003) nimellä kutsutusta korkeakoulu-uudistuksesta, jonka tavoitteena oli yhtenäistää ja sujuvoittaa opiskelupolkuja sekä tuottaa käytännön ja teoreettisen osaamisen monipuolisia osaajia. Bolognan sopimuksen seurauksena Suomeenkin omaksuttiin yleiseurooppalainen kaksiportainen tutkintomalli, jossa yhdenvertaistettiin yliopistojen kandidaatintutkinnot ammattikorkeakoulututkintojen kanssa. Molemmat tutkinnot tuottivat maisterikoulutuskelpoisuuden, minkä seurauksena tiedeyliopistot olivat haastavan tehtävän edessä. Käytäntöön painottuneiden ammattikorkeakouluopiskelijoiden katsottiin heikentävän opetuksen teoreettista pohjaa, sillä maisterivaiheen alkaessa heillä ei voinut ollut yliopisto-opiskelijoiden veroista lukeneisuutta humanistisista oppiaineista. Ratkaisuna tähän olivat ns. täydentävät siltaopinnot yliopiston perinteisistä oppiaineista.

Toisena museologian maisterikoulutuksen mahdollistajana ja monialaisuuden muutosvoimana voi pitää Jyväskylän yliopiston sisäistä rakennemuutosta 1990 – ja 2000-lukujen vaihteessa. Rehtori Aino Sallisen aloitteesta käynnistetyt neuvottelut vanhojen ainelaitosten ja niihin kytköksissä olleiden irrallisten toimijoiden yhdistymisestä. Vuonna 2000 perustettiin *taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos*, jonka muodostivat taidehistorian ja taidekasvatuksen laitokset, taidehistorian laitokseen kuulunut museologian oppiaine, Nykykulttuurin tutkimuskeskus sekä kasvatustieteellisestä tiedekunnasta mukaan tullut kuvakoulutus. Pari vuotta myöhemmin mukaan tuli kirjallisuus, kirjoittaminen ja hungarologia, ja nimi muuttui *taiteiden ja kulttuurin tutkimuksen laitokseksi*.

Kolmantena resurssina oli rehtori Sallisen perustama *Artes Liberales* -taidetiedekeskus (2000). Viideksi vuodeksi perustettu keskus järjesti tiedekuntarajat ylittävää yhteistyötä, mikä vahvisti taiteen- ja kulttuurin tutkimuksen ja -opetuksen asemaa sekä yliopistoinstituution sisällä että laajemmin yhteiskunnallisena vaikuttajana. Toimintaan osallistuivat humanistisen-, yhteiskuntatieteellisen-, kasvatustieteellisen-, liikuntatieteellisen- sekä informaatiotieteellisen tiedekunnan opettajia ja oppiaineita.

Museologian maistereita

Opetusministeriö myönsi Jyväskylän yliopistolle museologian pääainestatuksen kesällä 2001 ja näin museologia sai syventävien opintojen ja jatko-opintojen järjestämisoikeudet. Asiassa ei Jyväskylän Seminaarinmäellä aikailtu: Janne määritteli tieteenalan (oppiaineen nimestä huolimatta) laajasti: kulttuuri- ja luonnonperinnön tutkimukseksi ja opetukseksi. Tiedekunta hyväksyi syventävien ja jatko-opintojen suunnitelmat vuonna 2002.

Artes Liberales toteutti kaksi merkittävää koulutushanketta: *Kulttuuri, tiede, teknologia* -maisteriohjelman (2001–2004) ja *NACS-Nordic Arts and Culture Studies* -maisteriohjelman (2004–2006). Silloisen opetusministeriön rahoittama *Kulttuuri, tiede, teknologia* -maisteriohjelma oli hyvin resursoitu ja sai rahoituksensa teknologiakärjellä. *Kulttuuri, tiede, teknologia* -muuntokoulutuksen opiskelijat olivat kuitenkin taide- ja kulttuuripainotteisen alemman korkeakoulututkinnon suorittaneita, joten muuntoidea toteutui asiantuntijuuden ja osaamisen vahvistamisena.

Maisteriohjelmat kehittivät Bolognan prosessin mukaista tutkintojärjestelmää ja teknologian hyödyntämistä sekä opetus- ja tutkimusvälineenä että opetuksen ja tutkimuksen kohteena. *Kulttuuri, tiede, teknologia* -maisteriohjelma oli laaja-alaisesti etnologian, kulttuuriteknologian (digitaalisen kulttuurin), taidekasvatuksen, taidehistorian, museologian ja musiikkitieteen yhteinen ohjelma. Edellisten oppiaineiden kurssien lisäksi opiskelijoiden opintotarjottimella oli valittavana muun muassa kuvakoulutuksen ja kulttuuripolitiikan opintoja. Maisteriohjelmasta valmistuikin amanuenssi Tellervo Helinin ja suunnittelija Juha Tepon luotsaamana monialaisia maistereita.

Kulttuuri, tiede, teknologia -maisteriohjelmasta valmistui myös museologian ensimmäinen maisteri, konservaattori Helena Lonkila, joka on tämän tekstin toinen kirjoittaja. Helena kahlasi ensimmäisenä opiskelijana uuden museologian opetussuunnitelman alusta loppuun ja hänen pro gradu -tutkielmansa *Peilikäs peilinä – kainuulaisen peiliraanun kulttuurisen arvon määräytyminen* (2004) käsitteli museoarvon ja kulttuuriperintöarvon muodostumisen prosessia. Vaikka museologian ensimmäisestä tutkinnosta iloittiin oppiaineessa ja laitoksella, ei uuden oppiaineen pääainestatus tällöin vielä vakuuttanut museokenttää tai lähitieteitä. Museologia miellettiin kentällä edelleenkin sivuaineeksi. Aika on kuitenkin tehnyt tehtävänsä: heritologisista kysymyksistä tehdään eri tasoisia opinnäytteitä sekä monilla perinteisillä että uusillakin tieteenaloilla. Yhdistävänä tekijänä on usein monitieteinen lähestymistapa.

Taidehistorian ja museologian allianssi

Jannen ensimmäinen yliopistovirka, yliassistentuuri, perustettiin taidehistorian laitokselle. Laitoksen valintaa puolsi muun muassa taidehistorian professori Kalevi Pöykön työskentely korkeakouluneuvoston edustajana Suomen museoliiton museologiatyöryhmässä.

Samaan aikaa laitoksella toimi taidehistorian assistenttina myös Heikki, tämän artikkelin toinen kirjoittaja. Jannen ja Heikin tutkimustyössä ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen alueella löytyi runsaasti yhteistä kosketuspintaa. Taidehistoriassa oli alkanut 1980-luvun alussa kirkkotaideprojekti, jossa ensimmäisiä tehtäviä oli laaja paikallishistoriallinen aineistokartoitus. Jannen työn tuloksena lukuisat pitäjät ovat saaneet tutustua oman seutunsa esihistorian löytöihin, Heikin keskittyessä seurakuntien kirkkotaideaarteisiin. Yhdistäviä toimintoja ovat olleet lukuisat vierailu- ja juhlaesitelmät, sekä innostus osallistua paikallisin voimin koostettuihin joululehtiin, joista ei akateemisen maailman tulospisteitä ole juurikaan herunut.

Taidehistorialla, museologialla ja taidekasvatuksella oli myös tutkimus- ja opetusintressiä arkkitehtuurin, miljöötutkimuksen ja rakennetun ympäristön suojelun kysymyksissä. Tähän suuntaan niitä vei uusi *Maankäyttö- ja rakennuslaki* (1999), joka korosti aiempaa voimakkaammin kansalaisten osallisuutta ja kestävää kehitystä ympäristöön kohdistuvissa hankkeissa. Samaan aikaan ilmestyi *Suomen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma (1999),* joten oli luonnollista, että laitos suuntasi tutkimusta, koulutusta ja myös laajaa yleisöä kiinnostavia avoimia tapahtumia rakennetun ympäristön kysymyksiin.

2000-luvun alussa oppiaineiden välinen yhteistyö ja yhteiset temaattiset kurssit kohdistuivat vuosittain kulttuuriperintöalaan. Esimerkiksi vuonna 2002 pidettiin *Rakennustutkimusta etnologeille ja taidehistorijoitsijoille* -kurssi, jossa opetettiin muun muassa rakennetun kulttuuriympäristön tutkimusta ja rakennusten dokumentointia. Yhteistyötä laajennettiin yliopiston ulkopuolelle. Syksyllä 2003 järjestettiin *Jyväskylän Seminaarinmäki tutkittuna ja elettynä ympäristönä* -seminaari Heikin johdolla, yhdessä Jyväskylän ympäristökeskuksen ja Jannen johtaman Jyväskylän yliopiston tiedemuseon kanssa.

Janne, Heikki ja amanuenssi Tellervo Helin olivat myös se ydinjoukko, joka lähti kartoittamaan konservaattorien ja restauroijien jatkokoulutusväyliä ja mahdollisuuksia sujuvoittaa opintopolkuja. Verkkoja heitettiin sekä yliopiston sisällä (etnologia) että ulkopuolella. Erityisen kiinnostuksen kohteina olivat ammattikorkeakoulut ja ammattikoulut, jotka kouluttivat konservaattoreita ja restauroijia. Esimerkiksi Seinäjoella ja Kouvolassa vierailtiin useita kertoja.

Hiukan aikaansa edellä, mutta hedelmällisenä ja opettavaisena ekskursiona eurooppalaisen tiede- ja kulttuuripolitiikan kentälle toteutettiin vuosina 2005–2006 *3D Bridge -Transferring of Cultural Heritage with New Technology* -hanke. Hanke sai rahoituksen Euroopan komission *Kulttuuri 2000* -ohjelmasta, ja siinä testattiin 3D-mallintamista viidessä eurooppalaisessa kohteessa. Hanke toteutui taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitoksen ja Jyväskylän yliopiston tiedemuseon yhteistyönä. Heikki ja Janne vastasivat johtamisesta, Helena hankehakemuksesta ja toiminnan koordinoinnista. Tiedemuseon intendentti Pirjo Vuorinen henkilökuntineen keskittyi hankkeen pääpartnerin velvollisuuksiin ja Seminaarinmäen 3D-mallin toteutukseen. Tiivistahtinen hanke järjesti kotimaisten ja kansainvälisten partnereiden kanssa kaksi tieteellistä seminaaria: toisen kotoisella Seminaarinmäellä ja toisen ikuisessa Roomassa.

Kuomat kentällä

Janne oli tuonut maahan vuonna 1993 brittiläisen museologi Kenneth Hudsonin (1916–1999) ympäristökasvatuksellisen käsitteen *Suuri museo*, jolla tarkoitettiin elinympäristön sisältämiä historiallisia vihjeitä ihmisen ja ympäristön suhteesta. Museon tehtävä oli opettaa ihmisiä lukemaan elinympäristöään. *Suuri museo* sai yhden sovellutuksensa *Kulttuuriympäristön tutkimuksen maisteriohjelmassa* (KUOMA), joka käynnistettiin dekaani Petri Karosen myöntämällä erillisrahoituksella vuonna 2013. KUOMA:n lähtökohtia voidaan seurata kahtaalta. Toisaalta viittatie osoittaa 2000-luvun alkuun, jolloin Heikki aloitti *Maakunnallisen kulttuuriympäristöryhmän* (MAKU) jäsenenä. Tällöin laitos lähti mukaan keskustelemaan ympäristöhallinnon ajankohtaisista kysymyksistä ja ryhtyi järjestämään niistä edellä mainittua opetusta. Toisaalta KUOMA-ohjelman käynnistyksen aikoihin valmisteltiin ympäristöministeriön johdolla hallitusohjelmassa edellytettyä *Kulttuuriympäristöstrategiaa* (2014–2020)[1] ja *Kulttuuriympäristö yhteisenä voimavarana, Kulttuuriympäristöstrategian toimeenpanosuunnitelma* 2014–2020, joihin liittyvissä keskusteluissa erityisesti Heikki, mutta myös Helena olivat mukana. Strategia pohjautui kansalliselle ajantasaiselle säädöspohjalle ja kansainväliselle pyrkimykselle integroida aineellinen ja aineeton kulttuuri- ja luonnonperintö mukaan kestävän kehityksen mukaiseen ajatteluun.

KUOMA on koulutusohjelmana saanut paljon innoitusta 2000-luvun alun maisteriohjelmilta, joissa luotiin käytännöt laitoksen yhteisen opetuksen järjestelyihin ja oppiaineiden väliseen keskusteluun. KUOMA:ssa on viisi oppiainetta, tai opintosuuntaa, kuten niitä nyttemmin kutsutaan. Koulutuksen onnistumiseen on vaikuttanut ratkaisevasti se, että eri tieteenaloilta tulevat KUOMA:n professorit Heikki, Janne, Pauline von Bonsdorff, Mikko Keskinen, Raine Koskimaa, Annika Waenerberg (2020 saakka) ja Sanna Karkulehto olivat lähes kaikki mukana kehittämässä uudenlaista yhteistyötä ja yhteistä opetusta jo 2000-luvun alussa.

Helena, jolla on tausta muuntokoulutuksen opiskelijana 2000-luvun alussa, on ollut KUOMA:n omaopettaja ja koordinoija vuodesta 2013 alkaen. Helena näkeekin juuri taidehistorian, museologian, taidekasvatuksen, kirjallisuuden ja digitaalisen kulttuurin tutkimuksen (nykykulttuurin) yhteisen opetustaipaleen ja eri käänteissä käydyt keskustelut tärkeinä resursseina. ”Ne ovat ainutlaatuinen pohja rakentaa sekä oppiaineiden yhteistä dialogista opetusta, että tulevien kulttuuriympäristö- ja perintöosaajien moninäkökulmaista asiantuntijuutta. On todella hienoa nähdä, miten saumatonta, vaikkakaan ei yksimielistä, on opettajien antama palaute esimerkiksi KUOMAn maisteriseminaarissa, jossa paikalla saattaa olla neljän oppiaineen edustajia”, Helena kertoo.

KUOMA:n yhteiskunnallisen verkostoitumisen tapa on perintöä jo vuosikymmenten takaa. Taidehistorian, taidekasvatuksen ja museologian kursseja ja yhteisiä seminaareja järjestettiin alan runsaan toimijajoukon kanssa. Henkilökunnan laajat verkostot helpottivat yhteistyötä ja antoivat koulutukselle yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Toimintamalli on edelleen käytössä ja toteutuu erityisesti KUOMA:n *Käytännön kulttuuriympäristöprosessit* ja *Kulttuuriympäristö tietovarantona* -kursseilla.

Materiaalisen historian tukijoita -museologian oppiaineen väitökset

Kokoelmista ja tutkijakonservaattoreista artikkelissa Janne esittää toiveen, että museologia olisi konservaattoreille myös väylä varsinaiselle tutkijan uralle. Museologia sai jatkotutkinto-oikeuden 12.2.2002 ja ensimmäinen jatko-opiskelija valittiin seuraavana vuonna. Tätä artikkelia kirjoitettaessa syksyllä 2021 museologian oppiaineeseen on tehty seitsemän väitöskirjaa. (Laatikko)

Väitöstutkimuksia tarkasteltaessa kokonaisuutena, nousee niistä esille yhteisiä juonteita. Kaikissa niissä on joko museografinen ja metamuseologinen lähestymistapa. Jannen haave supermiehistä ja -naisista näyttää toteutuneen myös siinä, että monet väittelijät ovat olleet taustaltaan konservaattoreita tai tutkimuksen aihe sivuaa muuten konservointia ja kulttuuriperinnön materiaalisuutta.

Museologian väitöskirjat

Valtonen, Hannu 2006.
Tavallisesta kuriositeetiksi – Kahden Keski-Suomen Ilmailumuseon Messerschmitt Bf 109 -lentokoneen museoarvo

Kecskeméti, István 2008.
Papyruksesta megabitteihin – Arkisto- ja valokuva-kokoelmien konservoinnin prosessin hallinta

Knuutinen, Ulla 2009.
Kulttuurihistoriallisten materiaalien menneisyys ja tulevaisuus – Konservoinnin materiaalitutkimuksen heritologiset funktiot

Lonkila, Helena 2016.
Syvällä sydänmaassa – Yrjö Blomstedtin ja Victor Sucksdorffin Kainuu

Robbins, Nina 2016.
Poisto museokokoelmasta – museologinen arvokeskustelu kokoelmanhallinnan määrittäjänä

Laine-Zamojska, Magdalena 2017.
The Role of Small, Local History Museums in Creating Digital Heritage: The Finnish Case

Hannula, Leena 2019.
Kävijät, kokijat, kokemukset – Museologinen tutkimus Siffin senioriklubista taidemuseon keskiössä

Toteutuneet toiveet ja uudet haasteet

Supermiehet ja -naiset ovat ottaneet paikkansa museomaailmassa ja kulttuuriperinnön kentällä. Museologian opinnot ovat olleet Jyväskylän yliopistossa työelämäläheisiä, ja ne ovat muodostuneet konservaattoreille väyläksi maisteritason tutkintoon ja myös jatko-opintoihin. Kulttuuriperinnön materiaalisuus ja merkitykset ovat pysyneet museologian ja kulttuuriympäristön tutkimuksen opetuksen tukijalkoina, samalla kun uudet teoreettiset kiinnostukset tuovat mukanaan erilaisia tutkimuksellisia käänteitä ja diskursiivisia avaruuksia.

Kriittinen kulttuuriperintö on löytänyt sijansa musiikin taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitoksen eri oppiaineissa ja tutkimushankkeissa. Uudet tulokulmat rikastuttavat museologiaa nostamalla esiin oman aikamme yhteiskunnallisia keskusteluja: yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja kestäviä päämääriä.

Nähtävissä on, että tulevaisuuden museotyössä tarvitaan jälleen uudenlaisia supervalmiuksia, mikäli museo haluaa olla se ”suuri museo”. Keskusteluja käydään kulttuuriympäristöä ja kulttuuriperintöä koskevissa lainvalmisteluissa, erilaisissa strategiatyöskentelyissä ja museoiden yhteiskunnallisia tehtäviä pohtivissa hankkeissa. Jannella on ollut tähän hyvät eväät, jotka ovat perustuneet esineellisen kulttuurin tutkimuksen tradition vahvaan ymmärrykseen. Tästä on hyvä jatkaa.

Viitteet

1. Valtioneuvoston periaatepäätös 20.3.2014.

Lähteet ja kirjallisuus

Auer, Tuula (2000) *Konservointityön Professionalisaatio*. Tampere: Tampereen yliopisto.

Liljeström, Seppo (1993). *Konservaattorikoulutuksen Kehittämistarpeet: Selvitysmiehen Muistio*. Helsinki: Yliopistopaino.

Lonkila, Helena, toim. (2006) 3D Bridge, Final Report: 3D-Bridge - Transferring of cultural heritage with new technology (jyu.fi).

Lonkila, Helena ja Heikki Hanka (2020) *The Negotiated Cultural Environment. Proceedings of the Latvian Academy of Science, Section A, Human and Social Sciences*, *74*(2), 41-56. http://www.lasproceedings.lv/en/publikacija/the-negotiated-cultural-environment/.

Lonkila, Helena (2016). *KUOMA – Mielekkään Ympäristön Puolesta*. Taidehistorian seura. Tahiti. fi/01–2016/kentalta-ja-arkistosta/kuoma-—-mielekkaan-ymparistonpuolesta/.

Museo 2000 -toimikunta. (2000). *Museo 2000: Museopoliittinen ohjelma,* Opetusministeriö.

Vilkuna, Janne, et al. (2021) *The Genesis of Finnish Museology*. International Council of Museums, http://www.urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-202112155958.

Vilkuna, Janne (2007) *“Museoiden Yhteistyön Haasteet*.” Museologia tänään Helsinki: Suomen museoliitto.

Vilkuna, Janne (1993) *Kokoelmista ja tutkijakonservaattoreista*. Konservaattorilehti no 33–34 helmikuu 1993.